

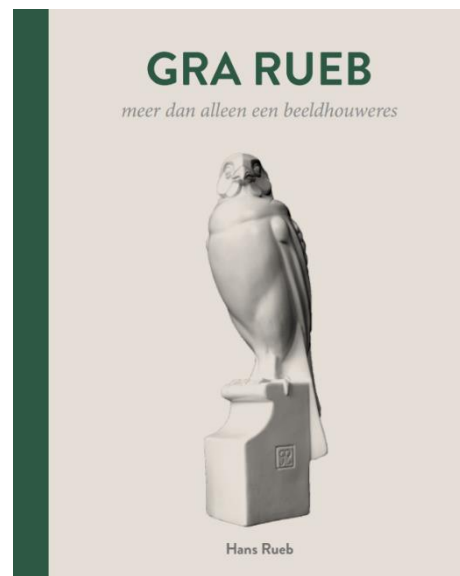

De kunst van KV7: 'Tante Gra maakte de plaquette voor de TG'

In de serie 'De kunst van KV7' is dit een klein zijsprongetje. Dit artikel sluit namelijk aan bij het artikel over de plaquette voor thesaurier-generaal Jan Ridder, die in november 19946 om het leven kwam bij een vliegcrash op Schiphol. Die plaquette was gemaakt door kunstenaar Gra Rueb (1885-1972), wist collega Andy van Eeden via edities van de 'Wij van Financiën' uit 1948 te achterhalen. Ook spoorde hij een verre neef van 'tante Gra' op, Hans Rueb, die een website bijhoudt over leven en werk van deze markante kunstenaar. En wat bleek? De plaquette was voor hem nog onbekend. Een goede reden dus voor een bezoek aan Financiën, en om wat nader in te zoomen op de kunstenaar en haar werk. Aflevering 9B: 'Tante Gra maakte de plaquette voor de TG.'

Over Hans Rueb

"Het gaat natuurlijk niet om mij, maar om het werk van tante Gra. Ik ben meer een zoeker dan een verteller. Maar goed, voor een korte introductie: ik was wiskundeleraar in Gouda. Nu ben ik vooral verzamelaar. Ik verzamel munten en penningen. Ooit kreeg ik een kastje met penningen die waren gemaakt door tante Gra, en daarmee is mijn zoektocht begonnen naar meer van haar werk. Wat de penningen betreft: ik heb een boek met een overzicht van haar penningen. Daar staan penningen in die ik niet heb, maar ik heb ook penningen die niet in het boek staan. Dat is wel de context van mijn zoektocht. Ik koop nog steeds penningen. Wanneer het ophoudt, kan ik niet zeggen, want er is geen allesomvattende lijst."

Hans Rueb gaf vorig jaar in eigen beheer een uitvoerige catalogus uit van het werk van tante Gra: ['Gra Rueb, meer dan alleen een beeldhouweres'](#).

Hoe kon de plaquette uit het gekende oeuvre van Gra Rueb verdwijnen?

“Tante Gra heeft helaas geen enkel overzicht bijgehouden van wat ze maakte en waar haar werk terecht kwam. Zo kom ik nog steeds voor verrassingen te staan. Vaak leuke verrassingen, omdat haar oeuvre dan weer iets kan worden uitgebreid. In 1946 werd het boek ‘Gra Rueb, een beeldhouwers’ van Cornelis Veth uitgegeven, waarin een heel globaal overzicht van haar werk in staat. De plaquette voor TG Jan Ridder staat daar natuurlijk niet in, want die is gemaakt ná die publicatie. Maar de plaquette en het bijbehorende verhaal komen in ieder geval op de [website](#) die mijn neef Leonard van Rhijn en ik aan tante Gra hebben gewijd.”

Hoe zou je tante Gra Rueb het beste kunnen typeren?

“Haar volledige naam is Gerharda Johanna Wilhelmina Rueb. Ze werd geboren in 1885 en stierf in 1972. Omdat ze nooit trouwde, werd altijd naar haar verwezen als ‘meijuffrouw Rueb’. Dat was in die tijd gebruikelijk. Maar in de familie stond ze bekend als tante Gra. Omdat ze uit een groot gezin kwam, had ze veel neefjes en nichtjes, wat haar ook echt tante maakte. En ook de daaropvolgende generaties bleven tantezeggers. In de biografie ‘[Geen tijd verliezen](#)’ van Jolanda Withuis, over kunstenaar Jeanne Bieruma Oosting, staat ook een mooie karakterschets van tante Gra met betrekking tot haar medekunstenaars.”

“Tante Gra stond haar mannetje wel. Ze moest altijd zelf haar opdrachten en werk regelen. Dat deed ze met verve in een wereld waarin vrouwelijke kunstenaars bepaald nog geen gemeengoed waren. Ze had veel contacten binnen de gegoede burgerij. Bij uitstek een geschikte doelgroep voor de aanschaf van kunstwerken. Tante Gra was een vrijgevochten vrouw. Nog tijdens de Eerste Wereldoorlog besloot ze naar Parijs te gaan om zich daar verder te bekwamen in beeldhouwen. Als jonge vrouw alleen, en in die tijd. Dat was nogal wat. Maar zo dacht zij helemaal niet. Ze heeft onder meer het urnmonument voor Aletta Jacobs gemaakt en daar ben ik erg trots op. Ook had ze affectie met de

arbeidersbeweging en de arbeidervrouw. Dat komt tot uiting in haar werk voor [De Born in Bennekom](#). Ze reed motor en had een bulderende lach. In mijn jonge jaren heb ik haar een paar keer ontmoet bij familiebijeenkomsten. Maar toen was ik niet geïnteresseerd. Ze was van de generatie van mijn grootouders en die werelden hadden toen niet veel gemeenschappelijks. Inmiddels zijn de kaarten anders geschud.”

Vlnr: Tante Gra Rueb in 1919, in haar atelier (1941), met parkiet (1955)

Over tante Gra en Financiën

“Na het overlijden van Koningin-regentes Emma (1858-1934), werd tante Gra gevraagd door de muntmeester van de Koninklijke Nederlandse Munt (indertijd 's Rijks Munt geheten), Van Heteren, om een gedenkpenning te maken. Tante ging aan de slag en ontwierp de penning. Dat de keuze op haar viel, is niet vreemd. Zes jaar eerder had zij ook al een Emmapenning ontworpen. Niettemin loopt dit project spaak. Het ministerie van Financiën, waar 's Rijks Munt onder viel, geeft geen toestemming voor dit project. De minister van Financiën, Pieter Oud, schreef aan de muntmeester “dat de Ministerraad geen termen heeft kunnen vinden tot uitgifte van een herinnerings-medaille”. Van Heteren gaat nog op audiëntie bij de minister, maar vindt nul op het rekest. En zo werd de gedenkpenning afgeblazen.

Voor de gedane moeite kreeg tante 350 gulden. Daarover kwam op het departement ook weer gedoe, want de Rekenkamer vroeg zich af hoe dit bedrag verantwoord moest worden. Des te interessanter dat tante Gra later door het ministerie werd gevraagd om de gedenkplaque voor thesaurier-generaal Jan Ridder te maken.”